

викладача важливо, окрім оволодіння безпосередньо базовими цифровими навичками, забезпечити підвищення цифрової грамотності і здобувачів вищої освіти, що можна реалізувати шляхом якісної організації та управління освітнім процесом, використання інтерактивних інструментів освіти, формування індивідуальних траєкторій навчання здобувачів, забезпечення їхньої співпраці при виконанні командних проєктних завдань і налагодження якісної комунікації та зворотного зв'язку між викладачем і здобувачем. Важливим при цьому є і оволодіння навичками пошуку інформації та її критичного аналізу, поглиблення компетенцій щодо користування офісними програмами, виробництва мультимедійного контенту, синхронізації пристроїв. Слід відзначити і цифрову безпекову компетенцію, пов'язану з захистом персональних даних, етикою та культурою поведінки в цифровому просторі, надійним зберіганням інформації і створенням резервних копій файлів.

Отже, в умовах дистанційного формату навчання і віддаленої чи змішаної організації роботи суб'єктів економічної діяльності виникає гостра потреба в поглибленні цифрових компетенцій і цифрової грамотності здобувачів як для забезпечення високої якості вищої освіти, так і швидкої адаптації їх і якісного виконання ними професійної ролі при працевлаштуванні.

1. Цифрова грамотність населення України: звіт за результатами загальнонаціонального опитування за 2021 р. *Osvita.diia.gov.ua: вебсайт*. URL: https://osvita.diia.gov.ua/uploads/0/2625-doslidzenna_2021_ukr.pdf (дата звернення: 12.09.2023).

*Д-р екон. наук, професор кафедри
фінансів, обліку і аудиту*

О. О. Євсєєва

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ЯК ДІЄВИЙ ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА ПЛАТФОРМІ MOODLE

Упровадження дистанційних технологій освіти – це вимоги часу, нові умови життя, засоби взаємодії, новий стиль мислення. Навчальною платформою, що об'єднує педагогів, адміністраторів і здобувачів освіти (учнів,

здобувачів вищої освіти, аспірантів) в одну надійну, безпечну та інтегровану систему для створення персоналізованого навчального середовища, є MOODLE (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment – модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище) [1].

Поважаючи академічну свободу університетської спільноти, дистанційне навчання, зокрема під час карантинних обмежень і воєнного стану, в Українському державному університеті залізничного транспорту реалізується в асинхронному (за допомогою LMS Moodle за спеціальностями технічного та економічного профілю та Google classroom за спеціальностями гуманітарного спрямування) і синхронному (за допомогою платформ для організації відеоконференцій (Zoom, Microsoft Teams, Google Meet тощо)) режимах [2].

Практичне упровадження навчальних матеріалів на платформі Moodle реалізується на підставі Рекомендацій до дистанційного курсу дисципліни у СДН MOODLE Українського державного університету залізничного транспорту [3], чітке виконання яких дає змогу візуалізувати передбачені навчальною дисципліною методичні матеріали в систематизованому порядку за відповідними елементами курсу (опис курсу, інформація про викладачів і розклад занять, оголошення, силабус, лекції, практичні заняття, лабораторні роботи, елементи неформальної освіти, рефлексія, список літератури та допоміжні матеріали, розрахунково-графічні матеріали, залік/іспит, модульний контроль, залучення здобувачів). Результатом такого упровадження є створена сайт-сторінка викладачем відповідної навчальної дисципліни за визначеною структурою (постійна складова), яка може змінюватися візуально змістовно за цими структурними елементами при опануванні навчальних матеріалів здобувачами освіти (змінна складова). Отже, візуалізація, окрім традиційного розуміння цього терміну як певне унаочнення зорового спостереження у створенні навчального курсу на платформі Moodle, постає і як дієвий інструмент підвищення ефективності організації навчального процесу.

Рішення візуалізації сторінки в платформі Moodle забезпечується завдяки застосуванню теми оформлення (Інтерфейс/Тема на сайті <https://moodle.org>).

Найбільш популярними на сьогодні є теми-плагіни – Adatable, Essantial, Academi, Klass, Eguru та інші. Кожний з них характеризується універсальними та багатофункціональними режимами налаштування. Але особливу увагу заслуговують плагіни формати курсу, які змінюють головний вигляд сторінки навчального курсу та його організацію. Серед цих плагінів виділяють [4] плагін «Кнопки» – налаштування меню з кнопками для доступу до розділів та інших ресурсів; плагін «Формат сітки» – створення сітки значків-піктограм, під якою приховані цілі розділи чи тижні тематичних блоків; плагін «Згорнуті теми» – просте рішення для приховання довгої череди навчальних тижнів або тем у відповідний згорнутий список; плагін Socialwall – переведення навчальної сторінки в соціальну модель із сповіщеннями; плагін «Дошка» – більш інтерактивний засіб візуалізації на базі створення блоків навчальних тем; плагін «eTask» – більш розвинута візуалізація у вигляді таблиці класифікації з додатковими функціональними можливостями щодо параметрів розміщення елементів, їхнього оцінювання, мотивації; плагін MindMap – візуалізація через персональну «карту розуму» – графічна демонстрація взаємозв'язків між темами, модулями, завданнями; плагін «Плитка» – анімована візуалізація основних тем начального курсу у вигляді плитки-блоків за видами діяльності або іншим налаштуванням; плагін «Формат періодів» – найбільш популярний, застосовується в більшості навчальних закладів і характеризується візуалізацією навчальних тижнів (тем), структурованих один під одним. Застосування кожного з перелічених плагінів дає змогу створити унікальний інтерфейс користувача та підвищити ефективність взаємодії з системою Moodle при підборі найбільш вдалого їхнього поєднання.

Отже, платформа Moodle дає можливість викладачам створювати ефективні візуальні сайти для онлайн-навчання з відповідними типовими функціональними елементами (складання завдань; дискусійні форуми; завантаження файлів; оцінювання; обмін повідомленнями; календар подій; новини та анонси подій (для різних рівнів: сайт, курс, навчальна група);

онлайн-тестування), а для здобувачів освіти – новий спосіб отримання знань. [5].

1. Євсєєва О. О. Дистанційні технології освіти на платформі Moodle як напрям упровадження змішаного навчання у закладах вищої освіти. *Проблеми впровадження змішаного навчання в Українському державному університеті залізничного транспорту: тези науково-методичної конференції кафедр університету* (Харків, 25–26 листопада 2020 р.). Харків: УкрДУЗТ, 2020. С. 38–40.

2. Дистанційне навчання: УкрДУЗТ. URL: <https://kart.edu.ua/unit/cz-jakosti-vo/do> (дата звернення 03.07.2023).

3. Рекомендацій до дистанційного курсу дисципліни у СДН MOODLE Українського державного університету залізничного транспорту: УкрДУЗТ. URL: <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/rekomendacii-do-distancijnogo-kursu-na-platformi-moodle-ukrdutzt.pdf> (дата звернення 03.07.2023).

4. Борисенко Д. В. Візуалізація інтерфейсу: як покращити сприйняття матеріалу в Moodle. *MoodleMoot Ukraine 2019: Теорія і практика використання системи управління навчанням Moodle*: Сьома Міжнародна науково-практична конференція. – Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, 24 травня 2019 р. URL: <https://2019.moodlemoot.in.ua/course/view.php?id=30> (дата звернення 03.07.2023).

5. Євсєєва О. О., Євсєєв А. С. Перспективи упровадження технологій дистанційного навчання: цільові групи та можливості платформи MOODLE. *Modern Transformations in Economics and Management: IV International Scientific-practical Conference*. Conference Proceedings, March 27th, 2020. Klaipeda, Lithuania: Baltija Publishing. С. 139–142.